

Traducerea textelor bibliografice din limba engleză:
Leonid Florian Barbu

Coperta I:
Sculptura Dragostei și Suferinței, realizată de Kenneth Treister.
Aceasta se află în incinta Memorialului Holocaustului
din Miami Beach-USA

Coperta IV:
Fotografia autorului a fost realizată
la Centrul Mondial de Poezie „Giacomo Leopardi”
din Recanati-Italia, în septembrie 2006

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BARBU, IOAN
Fericiți să ucidă/Ioan Barbu – Râmnicu Vâlcea:
Editura Fortuna, 2007

ISBN (10) 973-7981-47-2
ISBN (13) 978-973-7981-47-9

281.135.1-1

Ioan Barbu © 2007

Toate drepturile rezervate.
Reproducerea parțială sau integrală
a acestui volum sub orice formă și indiferent
de suportul material, fără acordul autorului,
se pedepsește conform legii.

Editura Fortuna
fortuna@cemprod.ro

Ioan Barbu

Fericiți să ucidă

Roman-reportaj
Ediție definitivă

Cu un epilog de
Hanna Bota

Editura Fortuna
Râmnicu Vâlcea, 2007

May the new year
bring you the special blessings
of health and happiness

לשנה טובה תכתבו

*Kunékor nekter egy magyar bölcső
ny évet épéregget és minden yet
kultem nekter egy honu tenet és
egy mesésleg csomereget fel atem nekter
é mult létem. Szer -tenetel Csor
szemézől*

După război, scăpate cu viață din infern, Elisabeta s-a stabilit în România, iar Rozalia în Statele Unite ale Americii. Ambele și-au întemeiat familii. Ani mulți după aceea a existat între ele o legătură prin scrisori. Din corespondența lor îndelungată s-a păstrat doar această ilustrată pe care Rozalia i-a expediat-o din SUA, în preajma unui An Nou. Nu se specifică data exactă. Iată textul în românește, tradus după original, scris în limba maghiară: „Vă doresc un an nou fericit, sănătate și numai bine. V-am trimis o scrisoare lungă și un pachet, pe care le-am expediat săptămâna trecută. Cu drag, Rozi și Paul.”

Prolog
„Voi sunteți martorii Mei...”
5 / 20

I. LACRIMI PE O FOTOGRAFIE ÎNGĂLBENITĂ

Mărturie întârziată

23 / 33

O fetiță cu păpușa în brațe vrea dulceață

34 / 37

Vânt de însingurare

38 / 46

Primii 40 de km din lungul drum al calvarului

47 / 58

Suflet de lagăr

59 / 67

Trenul cu morți de vii

68 / 74

II. LA MARGINEA INFERNULUI

Fiara cu cravașă

77 / 83

Hala cu dușuri de gheață

84 / 89

LIBRIS We know
90 / 99 books

Două împușcături în block-ul 32

Dörrgemüse

100 / 103

O minune nu se repetă

104 / 113

Cel mai mic deținut din lume

114 / 121

Evadarea sufletului în monotonie

122 / 128

O iubire fără seamăn

129 / 135

III. PAȘI ÎN HORA MORȚII

Revoltă la crematoriu

139 / 142

Adio, Auschwitz!

143 / 147

Haidamacii de la Stutthof

148 / 157

Moartea se odihnește

158 / 166

Regrete târzii

167 / 170

Spune-mi moarte: care-i scopul?

171 / 177

Haška

178 / 182

Uitarea ca medicament

183 / 186

Apelul de revelion

187 / 195

Injectia cu fenol

196 / 203

Kruminka

204 / 205

Împușcături pe zăpadă

206 / 213

IV. EVADAREA ÎN LIBERTATE

Fuga prin spărtura gardului

217 / 223

Drumul fricii și al nădejzii

224 / 231

Casa de pe colină

232 / 236

Zece zile după infern

237 / 240

Pădurea cu stafii

241 / 247

Pașaport pentru acasă

248 / 251

Fotografia din ziua victoriei

252 / 255

„Suntem amintirea milioaneilor de oameni care au
ars în crematorii, suntem gura lor încă vie, care
vrea să vorbească
259 / 264

Epilog

O călătorie la Auschwitz-Birkenau
265 / 276

ÎN LOC DE COLOFON

Un tânăr german, din Berlin, a cărui identitate nu a fost dată publicității, a fost într-o excursie cu niște prieteni, în aprilie 2004, să viziteze lagărul de la Stutthof, din apropiere de Gdansk. Tânărul, în vârstă de 24 de ani, a fost atât de șocat de ororile comise de naziști în acest lagăr al morții din Polonia încât și-a ars pașaportul și a hotărât să nu mai vorbească în limba maternă. Mai mult, imaginile cu victimele expuse în muzeu l-au impresionat atât de tare încât le-a declarat prietenilor care îl însoțeau că nu se va mai întoarce niciodată în țara sa. Pentru că nu mai avea nici un act, autoritățile poloneze l-au expulzat, totuși, în Germania. A fost internat într-un spital de psihiatrie, dar medicii s-au străduit în zadar să comunice cu el în limba germană. El vorbea numai în engleză.

În lagărul de la Stutthof, acolo unde ordinea era asigurată de doi haidamaci tatuați din creștet până în tălpi, două bestii cu fruntea îngustă și ochii roșii, care învârteau permanent în mâini câte o bătă cu care snopeau în bătăi deținutele, a supraviețuit câteva luni și eroina acestei cărți, Elisabeta Mandel.

„Voi sunteți martorii Mei...”

Romanul *Fericiți să ucidă* reprezintă o pagină adăugată istoriei holocaustului, întâmplat între ianuarie 1933-aprilie 1945. Într-un Berlin în flăcări, creatorul acestui sinistru sistem de ucidere în masă, poate cel mai teribil din întreaga istorie a umanității, și-a băgat pistolul în gură și s-a sinucis. Astfel, tirania nazistă lua sfârșit prin moartea lui Adolf Hitler!

În timpul unei vizite în Statele Unite ale Americii, am făcut un drum special la Washington, D.C. Eram mânat de o mai veche dorință de a vizita sanctuarul ridicat în memoria milioanele de victime ale cămășilor brune. *United States Holocaust Memorial Museum (Muzeul Memorial al Holocaustului)* a fost fondat, printr-un act unanim al Congresului SUA, în 1980 și inaugurat în aprilie 1993, fiind destinat prezentării istoriei programului de ucidere a evreilor din Europa ocupată de naziști, cunoscut sub numele *soluția finală*.

Blestemați fie dictatorii care cred că nu sunt dictatori! În 1934, Adolf Hitler, unul dintre cei

mai sadici tirani din istoria omenirii, imediat după ce s-a declarat conducător absolut al Germaniei – Führer – și-a pus în aplicare gândirea demențială bazată pe un antisemitism feroce și pe o orientare ultrarasistă asupra societății și a valorilor ei. Avea puterea în mâinile sale și, ciudată-i firea ome-nească, a crezut că are și lumea la picioare. Poli-tica rasială a lui Hitler, introdusă treptat și în mod viclean pentru a înșela opinia publică internațio-nală, a demarat la 15 septembrie 1935, prin Legile de la Nürnberg care interziceau atât drepturile politice ale evreilor, cât și pe cele sociale (căsăto-riile dintre aceștia și cetățenii germani, chiar și re-lațiile extraconjugale). Mai mult, Hitler a ordonat, în același timp, confiscarea tuturor averilor deți-nute de evrei. Într-o țară înrobită, în care aproape toată lumea cânta la unison sub bagheta dirijo-rului-dictator, crimele nici nu mai aveau vreo im-portanță. Ele deveniseră la modă, ca un spectacol frumos ce bucura ochii unor minți bolnave cu-prinse de febra nazistă. Pe cuprinsul Germaniei și Austriei s-a dezlănțuit o adevărată vânătoare de evrei. În istoria omenirii se scrie o nouă filă neagră, în noaptea de 9 spre 10 noiembrie 1938, sub sinistrul titlu „Kristallnacht” („Noaptea de cristal”). Au fost vandalizate locuințe, au fost dis-truse magazine și sinagogi, peste 100 de evrei au fost uciși, iar circa 30.000 arestați și trimiși cu

forța în lagăre de concentrare. Prin această așa-zisă „noapte de cristal” începea, de fapt, lunga noapte a crimelor naziste, a căror legitimitate a fost pecetluită la Conferința de la Wannsee (Ber-lin, 20 martie 1942), când Adolf Hitler și-a pre-zentat diabolicul plan „Soluția finală în chestiunea evreiască”, pe care l-a încredințat pentru coordo-nare și ducere la îndeplinire sadicului general Reinhard Heydrich. Recrutați din partidul nazist, membrii unităților speciale SS (Schutzstaffel – „guard echelon”) și SD (Sicherheitsdienst) au tre-cut imediat la represalii inimaginabile. De la con-fiscarea drepturilor politice și sociale până la cri-mele atroce drumul a fost destul de scurt. S-a ple-cat de la simpla persecuție și s-a ajuns la un des-potism nelimitat, din creierul paranoiei fasciste ieșind nenumărate acte nesăbuite de dezumani-zare, ridiculizare publică și umilire personală, până la bătăi în bălți de sânge, arestări în toiul nopții și muncă forțată până la exterminare. După invadarea fățișă a Poloniei, la 1 septembrie 1939, moment cardinal în ascensiunea mașinii de război hitleriste, care a marcat declanșarea celei de a doua conflagrații mondiale, fiecare evreu a fost obligat să poarte zi și noapte însemne vizibile de identificare: o stea galbenă marcată cu înscrisul „evreu” (Jude), pe piept și în spate – sau, pe braț, o banderolă albă cu steaua albastră a lui David.

Îndrăzneala de a nu purta în mod vizibil aceste însemne distincte era pedepsită cu moartea.

Muzeul Memorial al Holocaustului din Washington, D.C. adăpostește, într-o construcție impunătoare, ridicată prin contribuția generoasă a peste 400.000 de cetățeni americani, mărturii zguduitoare ale planului hitlerist de exterminare sistematică și în totalitate a evreilor din Reich și din întregul spațiu european aflat sub influența sa. Misiunea muzeului este aceea de a informa lumea de azi despre o tragedie fără precedent, de a reaminti, permanent, urmașilor celor care au suferit și au murit, dar și urmașilor urmașilor noștri, persecuțiile fără limite, până la nimicire, a peste 5,9 milioane de evrei, dintre care 1,5 milioane de copii, victime ale tiraniei naziste, de a netezi oricărui vizitator calea de reflecție asupra numeroaselor întrebări ridicate în legătură cu cauzele holocaustului, asupra pașilor pe care i-a urmat omenirea pentru a se ajunge într-o asemenea stare de degradare morală și asupra responsabilităților celor de azi și a celor de mâine pentru apărarea demnității omului. O întrebare rămâne, totuși, fără răspuns, până în zilele noastre: cum de s-a putut? Muzeul din Washington, D.C. dă răspunsuri la multe alte întrebări în numele libertății și al democrației, înfățișându-ne, prin tainice legături cu realitatea, scenariul ororii care a șocat întreaga umanitate.

Memorialul din Washington este o istorie vie, un portret inedit al durerii.

- **Asaltul nazist**

Propagandă, trâmbițe și alarmă, smulgeri din fața altarelor. Oamenii care vântură ură ajung în vârf. Lumea e aruncată în haos și în mocirla crimei. Rasism, frică și teroare, antisemitism și ultranaționalism.

- **Lagărele morții**

Deportări, ghetouri, execuții, trenuri ale morții, lagăre naziste de concentrare sau lagăre de muncă („Arbeit macht frei”^{*}), camere de gazare, crematorii... Totul, pentru „soluția finală”!

Autor: Adolf Hitler.

Instrumente: unitățile speciale de nimicire.

- **Zidul amintirii**

* Arbeit Macht Frei (în germană) – „Munca te eliberează” sau „Munca te va face liber”. Este un vechi proverb al țăranilor din Germania și Elveția, devenit un slogan infam, folosit de propaganda Partidului Nazist German, prin anii '30, când au inițiat o masivă politică națională de construcții pentru a combate șomajul. Pervertit, în continuare, sloganul a fost postat pe poarta principală de fier, la intrarea în lagărul nazist de la Auschwitz, de către comandantul acestuia, Rudolph Hoss, în ideea, susținea el, că prizonierii sau evreii deportați pot fi disciplinați și reeducați prin muncă grea și constantă. Neagră ironie! Sloganul le da deținuților speranțe false chiar înainte de a trece pragul spre camerele de gazare și abatoarele morții.

Circa 3.000 de plăcuțe din gresie formează un perete pe care sunt afișate desene ale celor mai mici locuitori ai planetei. Ele atrag atenția vizitatorilor asupra celor 1,5 milioane de copii uciși bestial în anii holocaustului.

• *Povestea lui Daniel*

Într-o expoziție permanentă este reprezentată casa în care a trăit, cu familia sa, un copil evreu din Germania nazistă. Povestea tristă a lui Daniel impresionează până și zidurile de piatră.

• *Infinitul durerii*

O flacără arde zi și noapte în memoria milioanele de victime. Infinitul durerii!...

Muzeul prezintă programe speciale: lecturi, povestiri și filme, expoziții, acțiuni educaționale pentru elevi, studenți și pentru alte grupuri de tineri vizitatori. Arhivele muzeului continuă să colecteze materiale din toată lumea, vii mărturii ale holocaustului.

Țin minte, era într-o seară rece de noiembrie. Am ieșit din muzeul durerii după ce, o zi întregă, traversasem istoria unei tragedii cumplite, păstrată vie prin artefact, fotografii, filme, desene, mărturii ale unor martori oculari... Mă aflam în Piața Raoul Wallenberg, la numărul 100, la intrarea principală în muzeu. Un tânăr a ieșit și el în urma mea. Îmi simțeam sufletul cuprins în flăcările

unor milioane de glasuri aflate în durere. Tânărul m-a abordat direct:

– Dacă Hitler n-ar fi fost oprit, nu știu dacă am mai fi existat astăzi...

Am dat afirmativ din cap. Nu mai aveam puterea să rostesc măcar un cuvânt... Vroiam să-i spun doar că popoarele, în fața marilor tragedii, sunt dăruite cu o putere aproape miraculoasă de supraviețuire.

Una dintre cele mai cunoscute personalități din istoria Statelor Unite, Benjamin Franklin, în Autobiografia sa (publicată în 1818) are o frază care ani și ani mi-a sădit în minte portretul Holocaustului: „Dacă oamenii sunt atât de răi, având o religie, cum ar fi, dacă nu ar avea-o?” Portretul acela imaginat aveam să-l întâlnesc încrămențit în bronz patinat într-un alt Memorial dedicat celor aproape 6 milioane de evrei martiri, pe care l-am vizitat la Miami Beach, într-o limpede zi de vară, sub sulițelē amenințătoare ale unui soare rebel de Florida. Prețuim prea puțin clipa de viață pe care ne-a dăruit-o Dumnezeu! Aceste cuvinte mă însoțesc de-atunci pretutindeni. La urma-urmei văzusem și aici, ca și la Washington, chipul morții în mii și milioane de fațete. Dar oamenii, după cum se știe, nu mor pentru cuvinte. Ele au darul să

alcătuiască un fuior cu lecții ale vieții prin șuvoiul cărora să se scurgă fulgerul mâniei noastre.

Ceremonia inaugurării Memorialului Holocaustului din Miami Beach, plasat la intersecția Meridian Avenue cu Bulevardul Dade, a avut loc la 4 februarie 1990, cu Elie Wiesel, laureat al Premiului Nobel, drept invitat special. Se lucraseră la punerea sa în operă circa patru ani, ideea fiind lansată în toamna anului 1984, când un mic grup de supraviețuitori ai Holocaustului au format un comitet – în frunte cu Norma Braman (chairman/președinte), Kenneth (arhitect și sculptor) și dr. Helen N. Fagin (istoric) – au hotărât să construiască un memorial permanent care să immortalizeze o pagină neagră din istoria secolului al XX-lea, să servească drept mângâiere pentru supraviețuitorii fabricilor morții inventate de Hitler și să informeze comunitățile din lume prin reprezentări în imagini și cuvinte, prin programe culturale și educaționale, despre cea mai mare crimă umană a veacului trecut.

Încă de la primii pași ai călătoriei mele în universul Holocaustului, am trăit o senzație vizuală inedită. Strălucirea pietrei de Ierusalim, folosită la coloanele așezate semicircular, contrastează vizibil cu granitul negru, sumbru reliefat, care încadrează un zid arcuit. Pe primele trei panouri ale acestui zid în doliu ni se înfățișează

istoria de tristă amintire cuprinsă între anii 1933 – 1945, când miopia politică (să-i zicem numai atât!) a lumii mondiale era gata-gata să transforme pământul într-o planetă moartă. Apoi, o pictogramă cronologică înfățișează evenimente și experiențe ale Holocaustului, însoțite de texte explicative și hărți. Un alt contrast mi-a fost oferit, în Grădina Meditației, de strălucirea apei dintr-un bazin cu nuferi în care se reflectă cerul albastru și razele soarelui, de acord să treacă și prin ferestrele mici ale sufletelor noastre, vizitatori îndurerați de priveliștea sumbră ce ni se prelinda prin fața ochilor, reflectând într-o jerbă vie de lumină, fără de sfârșit, suferințele infinite reprezentate de sculpturile Memorialului. O grădină liniștită, în care se odihnesc milioanele de suflete evreiești pierdute, înconjurată de o perdea densă de palmieri înverziți.

Răsuflarea mi se taie pe cărarea tăcerii, de-a lungul unor panouri gravate cu numele martirilor, comunicate de către cei apropiați, care au supraviețuit. Deși mă aflu departe de Auschwitz-Birkenau sau de Stutthof, de Buvhenwald sau de Mauthausen, la mii de kilometri distanță, sub tălpile mele, în timp ce străbat, sub un umbrar de iederă, culoarul semicircular al Memorialului, scrâșnesc la tot pasul amintirile unor resturi de oase, o incredibilă semnătură de jertfe. Întreaga